HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לבי תורתא פגעו ביה גנבי אמרו ליה לאן קאזלת אמר להן לפומבדיתא כי מטא לבי תורתא פריש אמרו ליה תלמידא דיהודה רמאה את אמר להו ידעיתו ליה יהא רעוא דליהוו הנהו אינשי בשמתיה אזלו עבדו גניבתא עשרין ותרתין שנין ולא אצלחו כיון דחזו אתו כולהו תבעו (ו) שמתייהו והוה בהו חד גירדנא דלא אתא לשרויה שמתיה אכלי' אריא היינו דאמרי אינשי גירדנא דלא טייון שתא בציר משני תא חזי מה בין גנבי בבל ולסטין דארץ ישראל: **מתני'** א בת ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים מפני שמילדת בן לעבודת כוכבים ב אבל עובדת כוכבים מילדת בת ישראל ג בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים ד אבל עובדת כוכבים מניקה בנה של ישראל ברשותה: **גמ'** ת"ר ה בת ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים מפני שמילדת בן לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים לא תיילד את בת ישראל מפני שחשודין על שפיכות דמים דברי רבי מאיר וחכמים אומרים ו עובדת כוכבים מילדת את בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינה לבינה ור"מ אומר אפי' אחרות עומדות על גבה נמי לא דזימנין דמנחא ליה ידא אפותא וקטלא ליה ולא מתחזי כי ההיא איתתא דאמרה לחברתה מולדא יהודייתא בת מולדא יהודייתא אמרה לה ז נפישין בישתא דההיא איתתא דקא משפילנא מינייהו דמא כי אופיא דנהרא ורבנן א"ל לא היא במילתא בעלמא הוא דאוקימתה: בת ישראל לא תניק: ת"ר בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים לא תניק את בנה של בת ישראל מפני שחשודה על שפיכות דמים דברי ר"מ וחכ"א ח עובדת כוכבים מניקה את בנה של בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינו לבינה ורבי מאיר אומר אפילו אחרות עומדות על גבה נמי לא דזימנין דשייפא ליה סמא לדד מאבראי וקטלא ליה וצריכא דאי אשמעינן מילדת בההיא קאמרי רבנן דשרי דלא אפשר משום דאחרות רואות אותה אבל מניקה דאפשר דשייפא ליה סם לדד מאבראי וקטלא ליה אימא מודי ליה לרבי מאיר ואי אשמעינן מניקה בההיא קאמר רבי מאיר דאסור משום דשייפא ליה סם לדד מאבראי וקטלא ליה אבל מילדת דלא אפשר היכא דאחרות עומדות על גבה אימא מודי להו לרבנן צריכא ורמינהו יהודית מילדת עובדת כוכבים בשכר אבל לא בחנם אמר רב יוסף ט בשכר שרי משום איבה סבר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבת בשכר אבל לא בחנם אמר רב יוסף למימר אולודי בשבת איבה התירו לה בשכר: סבר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבת [בשכר] וכן אנוקי בנה של עובדת כוכבים וכן הא גירדנא דלא טייון. פ"ה עניו כי סתם גירדן עז פניס הוא ובערוך גריס גירדנא לנטייה (ג) קללה כלומר לנייט מזליה שתא בצרא ורעה כלומר בתר עניי חזל עניותא: **עובדת** כוכבים מניקה בנה של ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינו לבינה. פירוש ומפילו ברשות היחרלית דפלוגתא להקשה דומיא דמילדת ומילדת סתמא ברשות ישראל היא ופ"ה אינו שרי מלא בחזקת עומדות על גבה ומיהו בישראל יולא ונכנס שרי דעומד על גביו קריינן ביה כדמוכח פרק רבי ישמעאל (לקמן דף סא.) ומסתברא דכל שרי לזיהר שלא להניח ישראלית ההולכת חוץ לעיר את בנה ימידי בבית בידי מינקת עובדת כוכבים מסתברא דכל שרי ישראלית בעיר יולאות ונכנסות תמיד אם ופ"ה מזמן שכיבה ואילך אסור להניחו יחיד ועל פיונוק ופיונוקת שמסתיין בבית העובד כוכבים יחידים לרפואתן הורה ר"י דאסור מכמה עניינים שהם חשודים על שפיכות דמים ומפילו הם גדולים קלת ימיכו למיונת ירושלמי עובדת כוכבים מניקה בנה של ישראל לכתיב (ישעיה מט) והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך תני יונק התיונק והולך מן העובדת כוכבים ומהשתא טמאה ומביאין לו חלב מ"מ ואין חשדין לו משום סקץ ולא משום טומאה: **ורמינהו** יהודית מילדת עובדת כוכבים וכו'. וסמקשה לא עלה בדעתו להעמיד המשנה בחנם משום דתלי טעמא מפני שמילדת בן לעבודת כוכבים ורב יוסף מסיק דמפילו הכי בשכר שרי משום סיכה: **סבר** רב יוסף למימר אולודי בשבת בשכר שרי. תימה לרב יוסף דס"ד דשרי ולמבני נמי דמשני לישנא אחרינא משום הא מילתא עובדא הוא דאוקימתה: מיהו יש לומר דשרי משום דלא שכיח ולא גזרו ביה רבנן אטו שכיח ולכך מתיר בשבת אפילו בחנם ואוקמא רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים (בשבת) משום איבה התירו לה בשכר: סבר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבת [בשכר] וכן אנוקי בנה של עובדת כוכבים וכן הא מדקתני פסקו גידוליו:

והרועים בהמה דקה. פירוש נשלמן דמי נשל מחמיר הא ממרינן בפ"ק דב"מ (דף ה:) מין מדם חוטח ולא ו"ת מאי מאי דמי דלחמור רבנן גרועים שחינם פסולים אלא כדאיתא בפ"ק דר"ה (דף כב.) ואילו בגזלנין שהם פסולין מן התורה לכל עדות שבתורה לא מחמור כולי האי וכן מומר לוכל נבלות לתיאבון דלכ"ע אמרי' הכא דאיתרבי (ד) בין הבעה גופו והבעה ממונו לחייב להעלות ולשלם לגזלן ולוקה ולר"י דהיה הנותנת משום אלא לגזלן אלא דרבנן עשו תכמים חיזוק כדי שיתנו לב לשוב וב"ד היו ט מכין ועושין אלא מע"ת: **לא** מעלין. ולפי לר"מ דאמר (ה) בפ"ק (דף כ.) לעובד כוכבים נמחינה ולא

(ו) [תוספתא פ"ג ה"ח], (ז) [עי' ערוך ערך אפי ג' אי' קלא בגוסאתא אחרינא ופירוש יפה], (ח) [מנחדרין ז. ע"ש לעיל יג: תוספתא כ"מ פ"ג], (ד) [וכן משמע הלישנא ושייך לעיל כה: פגעו בהן לסטין], (ה) [ועיין בפ"ק].

גליון הש"ס

גמרא העובדי כוכבים והרועים. עיין לעיל דף ד ע"ב תוספות ד"ה ס"מ ודף י ע"ב תוספות ד"ה מד:

הגהות הב"ח

(א) גמ' תנאו דלישרו שמתייהו: (ב) רש"י ד"ה ונרנן דקסברי: (ג) תוס' ד"ה גירדנא וכו' לנטייא כלומר כל"ל ותיבת קללה ממקק: (ד) ד"ה והרועים וכו' לתיתרבי ביה הבעת גופו: (ה) ד"ה לא תייל וכו' בפ"ק. נ"ב נדף כ ועיין בס"מ התוספות בשם בד"ה ר' יהודה:

לעזי רש"י

אישקומ"א. קצף.

מוסף רש"י

ורועי בהמה דקה. ישראל, שמתמן גזלנים שמרעים בהמתן בגדות (סנהדרין נד.) ובן גזלנים הרי הן כעובדי כוכבים (לעיל יג:). **לא מעלין.** לותם מן הסוב להפילם מן המיתה (סנהדרין נד.) אם נפלו לתוכה, אלא יניחם ויתמו (לעיל יג:).

רבינו חננאל

לבי תורתא פגעו ביה גנבי אמרו ליה להיכן קא אזלת הרחיב להן את הדרך ואמר להן לפומבדיתא אמרו הם בדעתם במקום פלוני נקח מה שעמו כי מטא לבי תורתא פריש ועאל למדינתא אמרו ליה תלמיד יהודאה רמאה אנת אמר להו ידעיתו ליה ורמאה קריתו ליה ליהוו הנך אינשי בשמתיה עבוד גנובתא ולא אצלחו אתו כולהו תבעו ושרא להו חד מינייהו לא אתא אכליה אריא: אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי גירדנא דלייט מזליה שתא בצירא ליה מן שניה: תא חזי לסטייא דא"י אמרו לתלמידי ר' עקיבא אשרי ר' עקיבא ותלמידיו ולסטייא דבבל אמרו תלמיד יהודאה רמאה אנת: **פים'** בת ישראל לא תייליד את העובדת כוכבים. אסיקנא בת ישראל לא תייליד בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת כוכבים עובדת כוכבים מיילדת בת ישראל בזמן

יז א מיי' פ"ע מהלכות עבודת כוכבים הלכה טו ופמג לאוין מה ופה טור וש"ע י"ד סימן קנד סעיף כ:

יח ב מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג:

יט ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף ב:

כ ד ה ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג:

כא ז ח ט מיי' שם טוש"ע שם סעיף ב:

כב י כ מיי' פ"י מהל' עבודת כוכבים הל' ג ופ"ד מהלכות רוצח הלכה יג ופמג לאוין קנג טוש"ע י"ד סימן קמ סעיף ג וטוש"ע מ"מ סימן תכה סעיף ה:

רבינו חננאל (המשך)

שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינה לבינה ואע"ג דאמרה ההיא חייתא עובדת כוכבים נפישא בישתא דההיא איתתא דקא משפילנא מינייהו כי אופי בנהרא פי' כיון שגינו אותה חברותיה ואמרו לה מיילדת של יהודים השיבה להם המילדת יבואו עליה רעות רבות אם אינה הורגת מהן כמו חריות שעל הנהר כלומר איני מילדת אותם אלא מתכונת להורגן לא חיישינן לה שלא אמרה אלא לדחות באמת אלא הדברים הגנות שגינו אותה: בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים. אסיקנא בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים מניקה בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה כדכתיב והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך והא דתניא יהודית מילדת עובדת כוכבים בשכר אבל לא בחנם אוקמא רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים (בשבת) משום איבה התירו לה בשכר: סבר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבת [בשכר] וכן אנוקי בנה של עובדת כוכבים וכן הא